

СТ А Н О В И Щ Е

От: професор, доктор Иван Петров Палигоров
Научна специалност Икономика и управление
Професионално направление 3.7. Администрация и управление
Лесотехнически университет

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по *научна специалност* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Любомир Венциславов Левичаров*
Тема на дисертационния труд: *Усъвършенстване управлението на екологичните конфликти с прилагане на медиация*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед 528/11.03.2022г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът се обучава по докторска програма към катедра Икономика на природните ресурси, на Бизнес факултета на УНСС по научна специалност Икономика и управление (Екоикономика), професионално направление 3.8. Икономика, зачислен със Заповед на Ректора на УНСС № 680/27.03.2017 г. Обучението е осъществено в задочна форма през периода 27.02.2017 г. до 27.02.2022 г. От 27.02.2022 г. докторантът е отчислен с право на защита със Заповед на Ректора на УНСС № 612/14.03.2022 г.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд е структуриран в увод, изложения от четири глави, основни изводи и препоръки, в общ обем от 156 страници. На 7 страници е представен списък с използваните 113 литературни източници, от които 64 на кирилица и 49 на латиница. Има и 7 страници с приложения. В текста на изложението има 5 таблици и 14 фигури.

Темата на работата е посветена на изключително актуален проблем – решаване на екологични проблеми и конфликтни ситуации с помощта на

медиация. Това означава развитие на нормативната база, регламентиране на отношенията в сферата на притежаването и ползването на различните природни ресурси и преодоляване на наличните дисбаланси в дългосрочен аспект, което да е основано на баланс от екологични, икономически и социални изисквания и показатели. Актуално е и проучването на теоретичните и методични основи на управлението на медиацията като универсален подход за решаване на екологични спорове. Този подход създава условия за устойчивост на взаимоотношенията между спорешите страни и предполага превенция при конфликти в сферата на природната среда.

Може да се оцени, че целта на разработката е формулирана правилно, макар да е набор от част от конкретните изследователски задачи, разработени прецизно и последователно. Формулираната изследователска теза е декомпозирана в 3 хипотези.

Представени са резултати от собствени научни изследвания и добри практики, по-голямата част от които от Европа, в които се поставят въпросите, свързани с медиацията и нейното използване за решаване на екологични конфликти, макар този подход да е сравнително нов.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

На базата на прегледа на Европейската и националната политика за използване на медиацията при разрешаване на спорове се търси възможност за по-широкото ѝ използване. На база на резултати от изследването на нагласите на медиатори, на представители на гражданското общество, на юридическата гилдия, на бизнеса и администрацията се обобщава, че медиацията може да бъде утвърдена като реална алтернатива и ефективен метод за уреждане на екологични конфликти, чрез която се постигат устойчиви споразумения между страните на спора.

Резултатите от анкетно проучване и дълбочинни интервюта, както и от прегледа на международната практика в сферата на медиацията доказват, че медиацията е подход, който дава възможност екологичните конфликти да се уреждат и приключват със споразумение. Не само, че се запазват отношенията между страните, но са посочени примери, които създават допълнителни блага за страните, а в определени случаи и за цялото общество. Резултатите от допитването недвусмислено посочват, че е налице необходимост от въвеждането на медиация при зараждане на екологични спорове и че държавата трябва да насърчава провеждането на превантивна медиация при идентифициране от административните органи зараждане на екологичен конфликт.

Установено е, че в Закона за медиацията съществуват много празноти и с разширяването и усъвършенстването на приложима правна рамка би се ускорило утвърждаването на медиацията при уреждане на екологич-

ните спорове, като се отчита спецификата на управлението на екологичните конфликти.

Може да се оцени, че поставените задачи на изследването са изпълнени, постигната е и целта на изследването. Потвърдени са изследователските хипотези, с което е потвърдена и тезата на изследването.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Представеният дисертационен труд позволява да се оценят и приемат за безспорни посочените научни и научно-приложни приноси, като:

- Обобщени са теоретичните и методични основи на управлението на медиацията като универсален подход за решаване на екологични спорове и за създаване на превенция при конфликти в сферата на природната среда;
- Проучена е нормативната рамка, приложима при процедурите за насърчаване и стимулиране медиацията по екологични спорове;
- Оценена е информираността на страните в екологични спорове за познаването на възможностите за алтернативно разрешаване на конфликти.
- Анализирани са ресурсната и кадрова обезпеченост на администрацията за провеждане на медиация по спорове с екологичен характер.
- Предложени са методически указания за усъвършенстване на цикъла на медиацията - от възникване на спора до приключването му със споразумение;
- Аргументирани са насоки за внедряването на ефективна медиация при управлението на екологични конфликти, които биха допринесли за разширяване познаването и особеностите на екологичната медиация и до разширяване на нейното приложение.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

В документите са представени 2 публикации, едната от които самостоятелна. Те съдържат резултати от дисертационното изследване и са публикувани в издания на УНСС с научно рецензиране, което позволява да се оцени, че резултатите от научното изследване са представени в специализирани научни издания и са достъпни за всички, които биха проявили интерес към тематиката.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е изготвен съгласно изискванията и коректно представя дисертационния труд.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Поради своята актуалност резултатите от дисертационния труд вероятно ще предизвикат интерес, въпроси и дискусии. Позволявам си да препоръчам да се оформи и да се издаде като монография, като се прецизират някои от използваните термини и понятия, използвани вероятно от други автори или наложили се в професионалните среди, които за автора вероятно са ясни, но биха затруднили по-неподготвения читател. Позволявам си да поставя и следните въпроси:

1. Има ли универсални решения за промяна в законодателството и какво трябва да се направи, за да се ускори процеса на превантивна медиация още при зараждане на екологични проблеми?
2. Повишаването на информираността е една от главните цели на подхода за медиация, както и за постигане на устойчивост в отношенията между страните. Моля да поясните начините и формите с помощта на които би била по-ефективна?

Направените бележки и въпроси не намаляват стойността на разработката, а имат за цел да предоставят възможност за убедителна защита на получените резултати и научните приноси.

8. Заключение

В обобщение, темата на дисертационния труд е актуална, а съдържанието на разработката е оригинално от научна и практическа гледна точка. Налице е ясно формулиран икономически и управленски проблем, адаптиран е научно-методичен апарат за изследване, проведено е експериментално изследване, по резултатите от което са направени изводи и препоръки за насоки за действие, които представляват безспорни научни, методични и научно-приложни приноси. Оценявам добрата подготвеност и осведоменост на докторанта в областта на управлението на медиацията и по-конкретно в областта на управлението на екологични конфликти чрез медиация. Считам, че разработката е в сферата на научна специалност "Икономика и управление" (Екоикономика). Дисертационният труд отговаря на изискванията на чл. 12 от Закона за развитие на АСРБ, на чл. 27 на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, на изискванията на Правилника за учебната дейност на УНСС и предлагам на уважаемите членове на научното жури да подкрепят вземането на решение за присъждане на образователната и научна степен "доктор" по научна специалност "Икономика и управление" (Екоикономика) на Любомир Венциславов Левичаров, задочен докторант към катедра "Икономика на природните реасурси" при Бизнес факултет на УНСС.

София, 28.04.2022 г.

Член на научно жури:

проф. д-р Иван Палигорев